

ŽALÁŘ

FAUST

se svazkem klíčů a svítilnou u železných dvířek

Už dávno jsem zapomněl, co je to hrůza, a náhle
mě obešla! Vyvrěla z hlubiny lidství! — Dál!
Tudy! Dál! Váháním přivábíš smrti!

Uchopí zámek. Zevniř zpěv.

Má matka dorota
mě zabila, co dál!
Můj otec ničemník
kostičky ohryzal,
i sestříčku mám,
šla s kostmi až tam,
kde zem je jako led.
Nyčko jsem ptáček, nevím kam
odletět, odletět!

FAUST

*zachvěje se, zavrávorá, pak se vzhopí a odenkne; je slyšet,
jak zařínčí okovy a zapraská sláma.*

MARKÉTKA

snazí se ukrytí na lůžku

Béda! Béda! Přicházejí. Jak jsi trpká, smrti!

FAUST

potichu

Bud' zticha, vyvedu tě na svobodu!

Chopí se řetězů, aby uvolnil pouta.

MARKÉTKA

brání se

Jdi pryč! Vždyť je půlnoc! Přece můžeš, kate, počkat
ještě chvíli, ještě do svítání!

FAUST

Dovol mi...

90

MARKÉTKA

svíjí se mu u nohou

Nech mě žít! Slitování! Vždyť jsem ještě mladá!
Já jsem byla krásná, ale chudá. Chudá mladá
dívka. Podívej se, kvítí! Podívej se, věneček! Můj
věneček! Měj slitování! Copak jsem ti zlého
provedla? Co živa jsem tě neviděla!

FAUST

Mluví z cesty. Sotva s ní co pořídím.

MARKÉTKA

Vidíš, pacholátko! Měla bych je nakojit! Víš,
leželo tu, právě tady! Ode mě už dostalo pít. Ale
vzali mi je. Povídají, že prý jsem je sprovodila ze
světa, i písničky si na mě skládají. To přece není
žádná pravda, tak jen končí jedna pohádka, to
nezpívají o mně.

FAUST

vrhne se k ní

Markétko!

MARKÉTKA

vzchopí se

Kdo je? Slyším dobře? To mě volá on! On volá

90

91

Markétku! On volá mě! Kde je? Ach, do hrozného úpění a do skřipění zubů zazněl známý hlas a volá mě: svou Markétku!

Padne mu k nohám.

Můj muž! Můj muž! Kde je? Běž za ním, vrať se s ním!

FAUST

vášnivě ji obejmě kolem krku

Má lásko! Lásko!

MARKÉTKA

schýlí hlavu a skryje mu ji do klna.

91

FAUST

Pojď už, moje lásko! Pojď! Tvůj vrah se stal tvým zachráncem. Jen pojď!

Navzdory tomu, že upadla do mrtákol, jí odemkne okovy na rukou.

Rychle! Uprchneme strašlivému osudu!

MARKÉTKA

přivine se k němu

Políbíš mě? Políbíš mě?

FAUST

Třeba tisíckrát, jen rychle odtud, Markétko!

MARKÉTKA

Políbíš mě! Ty už líbat neumíš! Ne? Jakže?

Jindřichu, můj milý, zapomněl jsi, jak se dává políbení? Dříve jako by se na mě celé nebe řítilo, když jsi mě objal. Líbal jsi mě, jako bys mě smrtí, plnou rozkoše, chtěl zardousit! Pojď, Jindro, dej mi políbení, anebo mám políbit já tebe?

92

Vrhne se k němu.

Proboha, máš ústa jako led! Jsou mrtvá!

Odpovědět neumějí.

FAUST

Pospěš si! Pojď! Rychle za mnou! Však tě zlíbám natisíckrát vroucněji, jen rychle za mnou!

MARKÉTKA

usedne a zůstane chvíli potichu

Jindřichu, jsi to vůbec ty?

FAUST

Ano. Pojď!

MARKÉTKA

To mi nejde do hlavy. Vždyť nemáš pouta.

Navracíš mi svobodu. Ty, svobodu! A víc-li,

komu?

FAUST

Pojď! Pojď!

92

MARKÉTKA

Mamince jsem život vzala, dítětko jsem utopila. Jindřichu, tvé dítětko! Můj Bože, Pane nebeský, tak přece jen se mi to nezdá! Nepodáš mi ruku, Jindřichu? Je vlhká! Otrí si ji, prosím! Vždyť máš na ní krev. A kord už schovej! Všechno se mi v hlavě mate.

FAUST

Zabíjíš mě!

MARKÉTKA

Ty nesmíš umřít, ne. Kdo by se staral o hroby. Ať

93

leží pěkně v řadě, prosím tě, má maminka, pak bratr a já s pacholátkem u pravého prsu. Pověz, Jindro, slíbíš mi to rukoudáním?

FAUST

chce ji odvést

Posloucháš mě? Slyšíš? To jsem já! Pojď, zachráním tě!

MARKÉTKA

Jít ven?

FAUST

Na svobodu.

MARKÉTKA

Tedy ven? Za živý svět, nikdy! Čeká-li mě venku hrob, pak ano, čeká-li mě smrt, pak pojďme, do věčného spánku, ale ani o krok dál. Ach, Jindřichu, jak ráda bych šla s tebou třeba na kraj světa!

FAUST

Neotálej! Cesta z vězení je volná.

MARKÉTKA

Vždyť si na mě počítají u silnice pod lesem!

93

FAUST

Pryč odtud!

MARKÉTKA

Ani za živého boha! — Nevidíš, jak sebou zmítá? Zachraň ubožáčka! Ještě sebou zmítá! Rychle, pospěš si, běž po lávce a lesem! Drž se vlevo,

v rybníce je trám. Běž! Zachraň děcko! Zachraň!

FAUST

Zachraň sebe!

MARKÉTKA

Dojít spolu jenom za kopeček! Tam sedí na kameni maminka a hlava se jí kývá. Nezvedne ji, nepokyne, hlavičku má těžkou, musí spát, víš? Abychom ty a já mohli v blaženosti nocovat.

FAUST

popadne ji a chce ji odvéci.

MARKÉTKA

Začnu křičet, všechny vzbudím!

FAUST

Už se rozednívá, moje znejmilejší!

MARKÉTKA

Svíta, bude den. Můj poslední, můj svatební den.

— Nikde neříkej, že jsi byl u Markétky v noci. Kde mám věněček! — Však se zas uvidíme. — Slyšíš, měšťané se kolébají ulicemi, šuškájí si, klinká zvoněk. Hůlka praskne, zlomí se.

A každému hned v zádech zatrne, když projede mým týlem ostří. — Taký slyšíš zvoněk?

MEFISTOFELLES

objeví se

Rychle, nebo s vámi bude konec. Moji vraníci jsou neklidní, už svítá.

94

MARKÉTKA

To je on! Ať jde pryč! Nech ho být! On si přišel
pro mne! Ne! Ne! Odevzdávám se ti, boží soude!
Zachraň mě! Ne! Nikdy! Nikdy! Navěky se
s tebou loučím. Měj se dobře, Jindřichu.

FAUST

obejme ji

Neopustím tě!

MARKÉTKA

Opatrujte moji duši, andělové nebeští! — Jde
z tebe hrůza, Jindřichu!

MEFISTOFELES

Je odsouzena!

Zmizí spolu s Faustem, dveře hřmotně zapadnou.

Zdálky doznívá

Jindřichu! Jindřichu!

95

(příběh Jindřich Ostrovský)

GOETHE, Johann Wolfgang. *Faust a Markétka: (První Faust)*. Praha: Odeon, 1982.